

LAUSUNTO KALASTUSASETUSLUONNOKSESTA

Aito Taimen ry kiittää mahdollisuudesta esittää lausuntonsa uudesta kalastusasetuksesta.

Yhdistyksen näkemyksen mukaan kalastusasetus on oikein suuntainen ja ottaa askeleen kohti kestäviä ja tuottavia kalakantoja sekä mahdollistaa entistä paremmin uhanalaisten kalalajikantojen elvyttämisen kestäväälle tasolle. Yhdistyksen näkemyksen mukaan asetuksen esitystä tulee tarkentaa seuraavilta osin, jotta se toteuttaa kalastuslain 1 §:n pykälän pitkäaikaisen maksimaalisen tuoton vaatimuksesta sekä uudelle kalastuslaille Suomen kalatiestrategiassa (valtionneuvoston päätös 8.3.2012) ja EU:n yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksessa (YKP 1.1.2014) asetetut tavoitteet.

- 2 §:n pykälän ”Kalojen sallitut pyyntimitat” kohtaan 4 yhdistys esittää että rasvaeväleikatulla taimenella tulee säilyttää 60 cm alamitta 67N leveyspiirin eteläpuolisilla alueilla. Rasvaevällinen taimen tulee olla luonnoksen mukaisesti rauhoitettu 67N leveyspiirin eteläpuolisilla alueilla. 67N pohjoispuolelle 50 cm alamitta on hyväksyttävä. Alamitan pitämisellä nykyisellä tasolla varmistetaan kalastettavaksi tarkoitettujen istutuksien tuottavuus sekä selkiytetään lohikalajien tunnistusongelmaa. Alamitan laskeminen estäisi passiivivälinekalastuksen kehittämisen. Nykyisellään verkkokalastuksen sivusaalisongelma heikentää radikaalisti istutuksien tuottoa sekä hidastaa erittäin ja äärimmäisen uhanalaisten taimen- ja järvilohen luonnonkantojen elvyttämistä.*
- 1 §:n pykälän kohtaa ”poikkeus taimenen rauhoittamiseen” yhdistys esittää poistettavaksi asetuksesta. Perusteluna Jyväskylän yliopistolta asiaan pyydetty lausunto (tutkija Jukka Syrjänen): *Poikkeus rasvaevällisen taimenen rauhoituksesta puroissa tai lammessa, johon ei ole vaellusyhteyttä, on ongelmallinen ja epämääräinen. Miten vaellusyhteys määritetään? Aiheuttaako esimerkiksi pato, vaikka luvaton pato, vaellusyhteyden puuttumisen? Leveysasteen 67° 00' N eteläpuolella kaikki villit taimenyksilöt olisi hyvä rauhoittaa, jotta kalastuslain yleistavoitteet toteutuisivat.*
- 2 §:n pykälään ”Kalojen sallitut pyyntimitat” kohtaan 6 yhdistys esittää että kuhan alamitta tulee asettaa myös merialueelle siirtymävaiheen jälkeen yhtenäiseksi sisävesien kanssa 45 senttimetriin. Suurempi alamitta tukisi kuhakannan kehittymistä tuottoisammaksi. Tutkimusten mukaan merialueilla on viitteitä kuhakannan kääpiöitymisestä pitkään jatkuneen, pieni kokosiin kohdistuvan kalastuspaineen vuoksi. Suomen tuottavimmilla kuhajärvillä (Höytiäinen, Oulunjärvi) yhtenäinen tekijä on jo aikaisemmin asetettu 45 cm alamitta, jonka tulokset saaliin tuottoon ovat kiistattomat. Myös Ruotsissa tehdyt tutkimukset osoittavat selvästi että alamitan nostamisella voidaan merkittävästi parantaa kuhasaaliita, mikä on edellytys merialueen ammatti- ja vapaa-ajankalastuksen jatkuvuudelle ja kehittämiselle.
- 15 §:n pykälään ”Istutettavien kalojen merkintä” yhdistys esittää että vaatimus rasvaeväleikkauksesta otetaan käyttöön jo vuoden 2016 alusta alkaen. Kalankasvattajien ennakkotiedottamisella voidaan tehostaa kestävä kalastuksen edistämistä vuodella.

- Lisäksi Aito taimen ry esittää lisättäväksi kalastusasetukseen että uhanalaisten lohikalojen merkittävien sivusaalisongelmien estämiseksi troolikalastukseen tulee asettaa koko maanlaajuinen 3,7 km/h (2 solmua) nopeusrajoitus sekä 1,5 tunnin minimi koentaväli. Yhtenäinen toimintamalli tasapuolistaisi elinkeinonharjoittajien toimintaedellytyksiä, parantaisi ja yhdenmukaistaisi kaupallisen saaliin laatua sekä mahdollistaisi sivusaaliin vapauttamisen elinvoimaisena. Yhdistyksen näkemyksen mukaan Inarin järveltä saadut positiiviset kokemukset osoittavat säädöksen toimivaksi ja edistävät vastuullisen ammattikalastuksen ja kotimaisen kalan käyttöä ja imagoa.
- Lisäksi Aito taimen ry esittää että kalastuslain ja kalastuslupa uudistuksen yhteydessä aloitetaan kehittämään avointa ja läpinäkyvää saalisraportointimallia, jolla mahdollistettaisiin kerättäväksi jokaisesta vesistöstä ja järvestä vuosittain pyydetty saalismäärä eri kalalajeittain ja pyyntivälineittäin. Kalastuksen ja kalatalouden kehittäminen pykälän 1 §:n mukaisesti edellyttää että kalastusviranomaisten tulisi tietää kuinka kalakannat ja saalimäärät ovat kehittyneet. Nykyisellään ongelma on ettei mikään virallinen tahoo tiedä riittävän luotettavasti kuinka paljon Suomen järvet tuottavat kalaa, kuinka kalastussäädösten kehittäminen vaikuttaa kalakantoihin kantoihin/saaliisiin tai kuinka tehokkaasti kalakantoja hyödynnetään. Nykyisellään kalamerkkien palautusprosentti on niin pieni, ettei niiden tietoja voida pitää riittävän luotettavana.

* Kalaistutuksien tuottavuus on laskenut voimakkaasti kauttaaltaan Suomessa viimeisen parin kymmenen vuoden aikana. Uusimpien RKTL:n tutkimusten mukaan 95% taimenistukkaista pyydetään pois ensimmäisen ja toisen vuoden aikana ennen parasta kasvuvaihettaan*. Tutkimustiedon mukaan taimen lähes kaksinkertaistaa painonsa kasvaessaan 50 cm:stä 60 cm:iin. Koska 50 cm taimenen luontainen kuolevuus on erittäin vähäistä, korkeampi alamitta lisää suoraan istutuksien tuottavuutta. Tutkimustulosten perusteella taimenen kalastuskuolleisuudesta ylivoimaisesti suurin aiheuttaja on verkkokalastus. Koska verkkokalastus ei erottele uhanalaisia luonnonkantoja eväleikatuista istukkaista, ei eväleikatuille voida sallia erillistä alamittaa. Eväleikattujen taimenten kalastaminen 50 cm mittaisina tarkoittaisi sitä, että sivusaaliina pyydyksiin jäisi myös luonnonkaloja ennen kuin ne saavuttavat sukukypsyyden. Rasvaeväleikkauksella merkittyjen kalojen alamitan pienentäminen antaa siten väärän viestin vastuullisen ja kestävän taimenen kalastuksen vaatimuksista.

VUOLENKOSKI 15.05.2015

Janne Arponen
Aito Taimen Ry
Puheenjohtaja